

EETU ry: Leikkaukset vaarantavat sote-järjestöjen toimintakyvyn

Eläkeläisliittojen etujärjestö EETU ry on huolissaan sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustusten leikkausten vaikutuksista suomalaisten hyvinvointiin ja terveyteen. Vaalikauden loppuun mennessä tarkoitus on leikata sote-järjestöjen STEA-avustuksista 140 miljoonaa euroa. Leikkauksista on jo toteutettu 79,5 miljoonaa euroa. Suunniteltujen lisäleikkausten kohdentumisella on huomattavat vaikutukset järjestöjen toimintakykyyn ja niiden kautta toteutuvaan vapaaehtoisten työpanokseen, joka vastaa jopa 20 000 henkilötyövuotta. Siksi esitämme asian käsittelyssä huomioitavaksi seuraavaa:

1. Lievennetään avustusleikkausten haitallisia vaikutuksia vahvistamalla yleisavustuksia

Järjestöjen rahoitus rakentuu monista osista: yleisavustuksen lisäksi kohdennetuista avustuksista, hankeavustuksista ja investointiavustuksista. Vuoden 2025 STEA-avustuksissa yleisavustusten osuus on ainoastaan 19 prosenttia. Kohdennettuja avustuksia on 74 prosenttia ja hankkeita 6 prosenttia.

Yleisavustusten kasvattaminen mahdollistaisi järjestöjen näkökulmasta tehokkaimman rahankäytön. Kohdennettujen avustusten yhdistäminen yleisavustuksiin pienentäisi niiden hallintoon vaadittavia resursseja.

Ehdotus: Yleisavustusten osuus nostetaan vähintään puoleen kaikista avustuksista.

2. Vähennetään valtionavustuksiin liittyvää byrokratiaa

Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus STEA sai perintönään Raha-automattiyhdistykseltä raskaan hallinnon verrattuna muihin valtionavustusviranomaisiin, työllistäen lähes 40 henkilöä. Hallintoon ja tarkastustoimintaan käytettävät resurssit tulisivat paremmin hyödyksi järjestöjen ydintarkoituksia palvelevissa tehtävissä. Eri alojen valtionavustuksia tulee yhdenmukaistaa ja tarkastustoiminnan päällekkäisyydet esimerkiksi valtiontalouden tarkastusviraston kanssa selvittää.

Ehdotus: Valtionavustustoiminnan hallinnon osuutta eri viranomaisilla yhtenäistetään.

3. Turvataan kansalaistoiminnan riippumattomuus

STEA-avustusten irrottaminen Veikkauksen pelituotoista on valitettavasti johtanut avustusten politisoitumiseen. Tämä uhkaa kansalaisyhteiskunnan riippumattomuutta ja saa järjestöt kilpailemaan keskenään, vaikka tarvittaisiin järjestöjen yhteistyötä.

Yhdistystoimintaan osallistuminen lisää hyvinvointia ja vähentää tutkitusti yksinäisyyttä ja sosiaalista syrjäytymistä. Eri eläkeläisyhdistykset tarjoavat omien arvojensa mukaan lukemattomille eläkeläisille erilaisia mahdollisuuksia toimia merkityksellisessä vapaaehtoistyössä.

Ehdotus: Eläkeläisillä tulee jatkossakin olla moninaisesti valinnanvaraa eri järjestöjen välillä, niiden arvopohjan, toimintakielen ja paikallistoiminnan painotusten mukaan.

Lisätietoa:

Eläkeliitto: toiminnanjohtaja Anssi Kemppi, 040 7257 143

Eläkeläiset ry: toiminnanjohtaja Jan Koskimies, 040 747 0776

Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry: toiminnanjohtaja Timo Kokko, 050 441 3830

Kansallinen senioriliitto: toiminnanjohtaja Maarit Kuikka, 040 580 2494

KRELLI Kristilliset eläkeläiset ry: toiminnanjohtaja Päivi Kyyrö, 045 312 0310

Svenska pensionärsförbundet: Verksamhetsledare Ilona Salonen 044 745 8611